

Odlišné stanovisko sudcu Ladislava Orosza

Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov pripájam svoje odlišné stanovisko k odôvodneniu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. PL. ÚS 14/2014-72 zo 4. novembra 2015 (ďalej aj „oponovaný nález“), ktorým ústavný súd nevyhovel návrhu skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorým sa domáhali vyslovenia nesúladi § 46b a § 52za ods. 8 a 9 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s čl. 35 ods. 1 v spojitosti s čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 55 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 26 ods. 1 v spojitosti s čl. 4 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd.

V úvodnej časti môjho odlišného stanoviska k odôvodneniu oponovaného nálezu považujem za potrebné zdôrazniť, že v plnom rozsahu rešpektujem v zásade výhradnú „licenciu“ sudcu spravodajcu na to, akým spôsobom (štýlom) a formou premietne kľúčové právne názory ústavného súdu do finálnej podoby odôvodnenia rozhodnutia. Aj preto využívam svoje právo pripojiť odlišné stanovisko (len) k odôvodneniu meritórneho rozhodnutia pléna či senátu ústavného súdu len v celkom výnimočných prípadoch, keď považujem za nevyhnutné doplniť a podporiť argumentáciu obsiahnutú v náleze svojimi právnymi názormi, ktoré považujem za zásadné, alebo vtedy, ak sú v odôvodnení oponovaného rozhodnutia obsiahnuté právne názory, s ktorými zásadne nemôžem súhlasiť, pričom však ide o také právne názory, ktoré nespochybňujú podstatu predmetného meritórneho rozhodnutia, a teda umožňujú, aby som mojím hlasovaním podporil jeho výrok.

Vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 14/2014 som nemal a nemám v zásade žiadne výhrady k výroku, ktorým ústavný súd nevyhovel návrhu skupiny poslancov

národnej rady, čo som vyjadril aj v hlasovaní tým, že som podporil návrh predložený sudcom spravodajcom. Rovnako som nemal a nemám zásadnejšie výhrady k podstatnej časti odôvodnenia oponovaného nálezu. Naopak, celková kvalita, presvedčivosť a zrozumiteľnosť v ňom obsiahnutej argumentácie a najmä jej teoretická hĺbka podľa môjho názoru prevyšujú väčšinu náleзов, ktoré ústavný súd vydal v ostatnom období v konaní o súlade právnych predpisov. Z uvedených dôvodov som v diskusii na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu formuloval v zásade len niekoľko formálnych pripomienok k návrhu predloženému sudcom spravodajcom bez toho, aby som vehementnejšie trval na tom, aby boli premietnuté do finálnej podoby rozhodnutia.

V diskusii na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu som však formuloval aj jednu zásadnú pripomienku smerujúcu k bodu 63 oponovaného nálezu, ktorý som navrhol z finálnej podoby odôvodnenia nálezu č. k. PL. ÚS 14/2014-72 zo 4. novembra 2015 vypustiť. V bode 63 oponovaného nálezu sa uvádza:

„Doslovný výklad ústavy neumožňuje rozšíriť úpravu čl. 59 na iné verejné dávky a príspevky. Ukladať možno iba dane a poplatky. **Verejné dávky a príspevky, ktoré nemajú charakter daní a poplatkov, v súlade s čl. 59 ústavy vôbec nemožno ukladať.** Irelevantné je, či sa iná verejná dávka alebo príspevok uloží zákonom, na základe zákona alebo celkom mimoprávne, lebo **vždy pôjde o verejnú dávku odporujúcu ústave.**“

Vo vzťahu k citovanej formulácii bodu 63 oponovaného nálezu som v konkrétnostiach formuloval svoje výhrady na základe tejto argumentácie:

a) návrh skupiny poslancov národnej rady, o ktorom má plénum ústavného súdu rozhodnúť, sa týka daní (dane z príjmov), a nie iných verejných dávok, a preto nemá citovaný text bodu 63 návrhu oponovaného nálezu pre odôvodnenie právnych záverov ústavného súdu prakticky žiadny význam, preto je celkom zjavne nadbytočný, t. j. možno ho bez akejkoľvek ujmy z odôvodnenia oponovaného nálezu vypustiť,

b) vzhľadom na ústavné postavenie ústavného súdu má každý právny názor, ktorý vysloví (bez ohľadu na to, či je obsiahnutý vo výroku alebo odôvodnení rozhodnutia), zásadný právny význam pre právno-aplikačnú prax, a preto treba s osobitnou starostlivosťou posudzovať každú meritórne vyznievajúcu vetu obsiahnutú v rozhodnutí ústavného súdu z hľadiska potenciálnych právnych dôsledkov, ktoré môže v právno-aplikačnej praxi vyvolať,

c) v bode 63 oponovaného nálezu je obsiahnutý (resp. aspoň zreteľne naznačený) právny názor zásadného významu, voči ktorému možno formulovať celý rad ústavne relevantných výhrad, keďže z jeho textu možno zjavne vyvodiť, že spochybňuje z ústavného hľadiska akékoľvek iné verejné dávky než sú dane a poplatky,

d) medzi iné verejné dávky nepochybne možno zaradiť odvody, ku ktorým okrem iného patria napr. odvody poistného do nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, ako aj celý rad ďalších odvodov do rôznych verejných fondov,

e) nie je potrebné osobitne zdôrazňovať, aké ďalekosiahle dôsledky môže vyvolať pre celkovú konštrukciu právneho poriadku Slovenskej republiky spochybnenie ústavnej udržateľnosti iných verejných dávok než daní a poplatkov ústavným súdom, teda nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), a preto je nevyhnutné bod 63 z oponovaného nálezu vypustiť, a to zvlášť vtedy, ak sa jeho obsah bližšie neobjasní.

Vzhľadom na uvedené argumenty som považoval za nevyhnutné vysloviť sa v tomto odlišnom stanovisku k neuváženej formulácii bodu 63 oponovaného nálezu s cieľom neutralizovať jeho negatívne pôsobenie na právno-aplikačnú prax naznačujúc, že to, čo väčšina pléna ústavného súdu premietla najmä vďaka svojej tvrdohlavosti do finálnej podoby oponovaného nálezu, snáď nemyslela tak vážne, ako sa to z hľadiska použitých výrazových prostriedkov môže javiť odborne podkutému čitateľovi.

Nad rámec už uvedeného sa žiada dodať, že spôsob, akým sa väčšina pléna ústavného súdu vysporiadala s mojou pripomienkou, ktorú som označil za zásadnú, ale aj s niektorými ďalšími pripomienkami, ktoré zazneli v diskusii na neverejnom zasadnutí pléna, mi pripomína rozhodovanie v parlamente, pri ktorom nie je podstatný obsah pripomienky (pozmeňujúceho, resp. doplňujúceho návrhu), ale to, kto ju predložil(!).

V Košiciach 4. novembra 2015